

НАСОКИ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ, МОНИТОРИНГ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ОБЩНСКИЯ ПЛАН ЗА РАЗВИТИЕ

Основни правила:

Планът се базира на:
 1. Специфичното отразяване на политиката на ЕС по отношение на регионите и градовете.
 2. Анализ на основните национални стратегии, програми и планове като източници за финансиране:
 - Национална стратегическа референтна рамка (НСРР) 2007 - 2013г.;
 - Оперативни програми;
 - Национален план за развитието на селските райони 2007-2013г.;
 - Национален стратегически план за рибарство и аквакултури /2007-2013г./
 3. Основни регионални и областни документи.
 4. Анализ и препоръки на Плана от предния период.
 - Снимка на Общината, включително актуална статистическа информация
 5. Постъпили предло-

жения (подход от долу);
 6. Прилагане на европейски методики и практики (подход от горе).
Ситуационен анализ:
 Ситуационният анализ съдържа:
 • Обща характеристика на Общината.
 • Анализ на стопанския сектор.
 • Състояние на човешките ресурси и на социалните дейности.
 • Анализ на общинската инфраструктура.
 • Анализ на състоянието на околната среда и оценка на екологичния риск на територията на Общината.
 • SWOT анализ.
Анализ на състоянието на околната среда:
 Анализът на състоянието на околната среда и оценка на екологичния риск на територията е разглеждан следните точки:
 1. Атмосферен въздух.
 2. Водни ресурси.
 3. Отпадъци.
 4. Геоложки условия и

еволюция на бреговата линия.
 5. Почви.
 6. Акустична среда.
 7. Защитени територии и редки и застрашени от изчезване видове.
 8. Състояние на зелената система.
 9. Разходи за опазване на околната среда.
Стратегическа част:
 Стратегическата част на Плана включва:
 - Визия;
 - Главна цел;
 - Стратегически цели (3);
 - Приоритети (6);
 - Специфични цели (27);
 - Мерки (27).
 Стратегическата част на Плана отразява:
 - политиката на ЕС по отношение на регионите и градовете от Стратегия Европа - 2020;
 - национална програма за развитие: България 2020;
 - промените в нормативните документи;
 - новите акценти и предизвикателства пред социално-икономическо-

то развитие на страната и най-вече на региона;
 - характерните приоритетни особености на Общината.
Стратегически цели:
1. Устойчив, ускорен икономически растеж и стабилност, чрез създаване на благоприятна бизнес среда за привличане на инвестиции и кредитни инициативи, основани на жизнен конкурентноспособен пазар, иновации и подобрен достъп до пазари и услуги.
2. Мобилизиране и повишаване качеството на човешкия потенциал и достигане на европейски равнища на заетост, доходи и социална интеграция.
3. Успешно интегриране в европейските структури.
Индикатори на плана:
 Индикатори на плана е необходимо да съответстват на изискванията на нормативната база:
 * **Закон за регионално-**

торазвитие на България;
 * **Правилник за приложение на Закона за регионалното развитие.**
 Приемането на тези документи отговаря на необходимостта от съществена промяна на националната законодателна рамка в областта на регионалната политика и в съответствие с членството на Република България в Европейския съюз.
По-важни промени:
 (1) Въвеждане на единна информационна система за управление на регионалното развитие.
 (2) Прилагане на принципа на партньорството на регионално и местно ниво, за повишаване ефективността и прозрачността на регионалната политика на съответните териториални нива.
 (3) Изграждане на система за наблюдение на изпълнението на плана за развитие към всяка община.

(4) Издигането ролята на **Общинския съвет** като орган за наблюдение на Общинския план за развитие.
Системи за наблюдение:
Индикаторите за наблюдение на Общинския план за развитие отчитат степента на постигане на целите и приоритетите за развитие.
Индикаторите са разделени по Приоритети.
Орган за наблюдение е Общинският съвет.
Финансовото и техническото обезпечаване на дейността по наблюдението на Общинския план за развитие се осигурява от бюджета на Общината.
 Кметът на Общината организира наблюдението на изпълнението на Общинския план за развитие. Той определя Оперативна група за наблюдение изпълнението на ОПР в състав:
 * заместник кмет на

общината;
 * двама общински специалисти;
 * трима общински съветника;
 * трима представители на НПО;
 * трима представители на бизнес и/или на браншови организации.
 Към групата за наблюдение изпълнението на ОПР се привличат експерти по регионално или местно развитие, съгласно изискванията на чл.83 от ППЗРР.
 Дейности на Оперативната група:
 * **Ежегодни наблюдения** - за изпълнението и напредъка по реализацията на плана.
 * **Наблюдения при необходимост** – при сериозна промяна в ситуацията, при задание от Общинския съвет и други.
 * **Наблюдения в края на периода.** Групата изготвя доклад за цялостното изпълнение на Общинския план за развитие.

Актуализация на Общинския план за развитие. Методи за анализ и интерпретация на информацията. Участие на гражданското общество в процеса на формиране на общински политики.

Тематика:

• Как да се разбира понятието „регионално развитие“?
 • Как да планираме и управляваме регионалното развитие?
 • Общински план за развитие-същност и роля
 • Кой са елементите на „добрият“ план - как успешно да го разработим и актуализираме
 • Анализ на ситуацията и територията - ключов момент за качествен стратегически документ
 • Планирането и управлението на територията е публичен процес!
Ползване на територията:
 • Landuse (земеползване)
 • Пространствена проекция на политиката, планирането и управлението на територията
 • Свързана е с наличните условия и ресурси
 • Технологичните възможности
 • Провеждани политики
Какви са възможните механизми?
 • „Guessing“ - интуитивно управление на територията - не много популярен в професионалните среди, но често практикуван подход в България
 • Императивен подход - 45 години неуспешно прилаган в България, още толкова поне

ще го „усещаме“
 • Индикативен подход чрез стратегическо планиране- опитваме се, да видим какво ще стане...
Как разглеждаме територията?
 • Там живеем и вършим почти всичко което трябва, и не трябва...
 • Нужди vs. Желания
 • Интуиция vs. Информирани решения
 • Планиране заради самото планиране?
 • „Устойчиво“ развитие- възможно ли е въобще?
Резултати от търсене в Google:
 • “Sustainable development” - 17900000 резултата
 • “Устойчиво развитие” - 662 000 резултата
 • “Sustainable development indicators” - 55 500 резултата
 • “Индикатори за устойчиво развитие” – 3 140 резултата
Как да интерпретираме концепцията за устойчиво развитие в планирането и управлението на територията?
 • Оригиналната концепция е неприложима
 • Екоцентрици срещу технократи- докъде да се „екологизираме“?
 • Концепцията за „хиксовия“ доход
 • По прагматични интерпретации
Регионално или Териториално развитие
 • Развитие и управ-

лението на територията е сложен, комплексен и най-вече пространствено детерминиран процес!
 • Движи се от нуждите и желанията на местната общност (структурирани в политики и стратегии)
 • Зависи от потенциала, даденостите и ресурсите!!!
 • Прилага се чрез модели за устройство на територията
 • Резултата- не винаги е каквото сме си мислили, че ще бъде...
Териториалното развитие до 1989 г.
 • Партийно-идеологически подход
 • Водещото начало е на основата на т.нар. Единна Схема за Териториалното Разположение на Производителните Сили (ЕСТРПС)
 • Околната среда не е “признат” проблем
Основни моменти:
 • Отсъствие на обективни критерии в планирането и управлението на регионалното развитие
 • Развитие на тежка индустрия, с редица неправилни и нелогични локализации
Как трябва да бъде днес - стратегическо индикативно планиране...
 • Осигуряване на адекватна планова основа за развитие
 • Интегрирано реша-

ване на проблемите
 • Ефективно усвояване на сравнителните предимства на територията
Промени във визията за териториалното планиране
 • Планирането като физически подход
 • Планирането като икономическа дейност
 • Планирането като обществен процес
 • Планирането като комплексен процес
Информацията - абсолютната необходимост
 “Не всичко което е от значение може да бъде преброено, и не всичко което може да бъде преброено е от значение”
 /Алберт Айнщайн/
Изходни позиции:
 • Идентификация на заинтересованите страни
 • Какво искат те?
 • Активно информирани и ангажирани
 • Обществени консултации
Актуална информация за:
 • Функции и предназначение на територията
 • Проблеми в инфраструктурното осигуряване
 • Характеристики на средата, включително по отношение степен на изграденост, състояние на сградният фонд, благоустройство, екологичен статус и др.
 • Населението, което обитава /ползва средата,

неговите демографски и социално-икономически характеристики
 • Перспективи за развитие и значение на конкретната територия за общото развитие.
Добрият план:
 * изготвен е в съответствие със стратегическата национална и европейска рамка на политиката за регионално развитие;
 * Почива на добра информационна основа
 * е изготвен в съответствие със съществуващия нормативен, икономически, социален и организационен контекст;
 * установява реалистична и същевременно широко приета от заинтересованите страни визия и стратегическа рамка;
 * ефективно ангажира заинтересованите страни в процеса на разработването и актуализацията;
 * ясно комуникира ключовите послания с различните социални и икономически субекти, които засяга;
 * дефинира проста като структура и логика стратегическа рамка, но с конкретни пространствени очертания на нейното приложение;
 * притежава ясна структура и логика на приложението, включително последователност на етапите,

мерките и действията;
 * е осигурен с ефективен механизъм за наблюдение, контрол и отчетност.
Недостатъци на стратегическото планиране
 • Първо, стратегическото планиране не дава, а не може да даде, точна и детайлна картина на бъдещето. Целта му е преди всичко да дефинира желаното състояние на социално-икономическото развитие в бъдеще и мястото на териториалната единица в общото социално-икономическо развитие на страната.
 • Второ, стратегическото планиране на регионалното и местното развитие не се основава на строго определени процедури, а по-скоро представлява определена философия за начина, по който би трябвало да се развива територията.
 • Трето, стратегическото планиране на регионалното и местното развитие изисква значителни усилия и разходи на време и ресурси.
 • Четвърто, при стратегическото планиране на регионалното и местното развитие рязко се увеличават отрицателните последици от допуснати грешки през аналитичния етап.
 • Пето, наличието на

стратегия или план от самосебе си не решава проблемите в териториалното развитие.
Специфика на социално-икономическия анализ в регионалното/териториално планиране
 • Този анализ се различава коренно от традиционните секторни анализи.
 • Главният акцент трябва да бъде поставен върху **пространствените (териториалните) измервания на развитието**, с всички произтичащи от това последици при избора на изходна информация (която в последствие да бъде анализирана), изследователски подходи и методи за изследване.
 • Задачата не се свежда просто до констатиране на регионалните различия (диспаритети), а до обяснението на причините и процесите, породяващи тези различия.
 • Само при такъв подход могат да се предложат подходящи мерки и действия за постигане на събличаване в развитието на районите.
Подход:
 • Най-често се използва индуктивна изследователска стратегия, която осъществява с помощта на два основни и логически обвързани подхода – системен и пространствен. /Още: на стр.4/

